

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ лісового
і садово-паркового господарства
Роман ВАСИЛИШИН

_____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації,
протокол № 13 від 16 травня 2024 р.

Завідувач кафедри
Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Садово-паркове господарство»

Олеся ПІХАЛО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»**

Галузь знань – 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність – 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма – «Садово-паркове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації
канд. пед. наук, доцент Олена БАЛАЛАСВА

Опис навчальної дисципліни «Латинська мова»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	206 Садово-паркове господарство	
Освітня програма	Садово-паркове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	I	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття		-
Самостійна робота	90 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з основами латинської мови, допомогти набутти практичних умінь і навичок використання фахової латинськомовної термінології у майбутній професійній та науковій діяльності.

Завдання: Основне завдання полягає у формуванні професійно-термінологічної компетентності здобувачів вищої освіти, сфокусованої на вивченні латинської біологічної терміносистеми в таких її субтерміносистемах: ботанічна, фітопатологічна, зоологічна, що відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття міжнародної наукової термінології. Латинська мова є необхідною для підготовки майбутніх фахівців садово-паркового господарства з питань вирощування декоративних рослин, створення та експлуатації компонентів рослинних угруповань, адже є базисом терміносистем у ботаніці, дендрології, фізіології рослин, генетиці, ентомології, фітопатології та інших біологічних дисциплінах.

Закладаючи основи для подальшого самостійного оволодіння здобувачами професійної термінології, курс виконує водночас і важливі загальноосвітні та виховні завдання: розширення лінгвістичного світогляду здобувачів вищої освіти, підвищення рівня їх мовної культури шляхом удосконалення навичок нормативного вживання інтернаціоналізмів греко-латинського походження. Виховне та загальноосвітнє значення також має знайомство здобувачів вищої освіти з історією виникнення латинської мови, її значенням у розвитку європейської культури та науки, вивчення афоризмів, крилатих висловів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:**

- правила нормативного читання букв та буквосполучень латинської мови, володіти навичками читання слів та словосполучень згідно з правилом наголосу в словах,
- граматичні правила, що лежать в основі будови латинських термінів;

- 200-250 термінів і терміноелементів (лексичних та словотвірних одиниць) латинського та грецького походження;
- 100 латинських сентенцій;
- основи латинського словотвору.

вміти:

- читати з правильною вимовою та наголосом латинські ботанічні, фітопатологічні, зоологічні терміни та номенклатурні найменування, що складаються з кількох слів;
- орфографічно правильно записати будь-який ботанічний термін;
- визначити структуру та розкрити значення уніомінального, біномінального та тріномінального терміна, за допомогою словника перекласти латинською мовою атрибутивні сполучення, дотримуючись правил узгодження означення з означуваним словом;
- аналізувати (синтаксично та морфологічно) терміни (уніомінальні, біномінальні, тріномінальні);
- відмінювати іменники та прикметники у формах Nom. et Gen. Sing. et Plur.;
- аналізувати терміни, вказуючи їх складові частини (префікси, корені, суфікси) та значення цих частин, визначати таким чином зміст (значення) всього терміна.

бути поінформованим про походження та історію розвитку латинської мови, її роль у формуванні національних європейських мов, внесок класичних мов у формування міжнародної наукової термінології.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

Програмні результати:

ПР 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПР 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.

ПР 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
для повного терміну денної форми здобуття вищої освіти**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денної форми здобуття вищої освіти							заочної форми здобуття вищої освіти						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
. Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія.														
Тема 1. Вступ. Фонетична система латинської мови.	1	8		2			6							
Тема 2. Довгі та короткі склади. Наголос.	2	8		2			6							
Тема 3. Частина мови. Іменник. Граматичні категорії іменників.	3	8		2			6							
Тема 4. Прикметник. Граматичні категорії та прикметників.	4	8		2			6							
Тема 5. Іменники і прикметники I відміни. Біологічна таксономія. Біномінальні назви	5	8		2			6							
Тема 6. Іменники і прикметники II відміни.	6	8		2			6							
Тема 7. Іменники і прикметники III відміни. Gaudeamus.	7	12		2			10							
Разом за I модуль		60		14			46							
Змістовий модуль 2. Біологічна таксономія. Словотвір														
Тема 8. Іменники IV та V відмін.	8	4		2			2							
Тема 9. Біологічна таксономія: тринімінальні та складені назви рослин і тварин.	9	8		2			6							
Тема 10. Біологічна таксономія: Унімінальні назви рослин і тварин.	10	8		2			6							
Тема 11. Інформативні та індіферентні назви рослин і тварин.	11	8		2			6							
Тема 12. Основи латинського словотворення: складання основ	12	8		2			6							
Тема 13. Основи латинського словотворення: суфіксація, префіксація.	13	8		2			6							
Тема 14. Хімічна номенклатура.	14	8		2			6							
Тема 15. Числівник. Фразеологічний мінімум.	15	8		2			6							
Разом за II модуль		60		16			44							
Усього годин		120		60			60							

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ. Фонетична система латинської мови.	2
2.	Довгі та короткі склади. Наголос.	2
3.	Частини мови. Іменник. Граматичні категорії іменників.	2
4.	Прикметник. Граматичні категорії та прикметників.	2
5.	Іменники і прикметники I відміни. Біологічна таксономія. Біномінальні назви	2
6.	Іменники і прикметники II відміни.	2
7.	Іменники і прикметники III відміни. Gaudeamus.	2
8.	Іменники IV та V відмін.	2
9.	Біологічна таксономія: тринімінальні та складені назви рослин і тварин.	2
10.	Біологічна таксономія: Унімінальні назви рослин і тварин.	2
11.	Інформативні та індиферентні назви рослин і тварин.	2
12.	Основи латинського словотворення: складання основ	2
13.	Основи латинського словотворення: суфіксація, префіксація.	2
14.	Хімічна номенклатура.	2
15.	Числівник. Фразеологічний мінімум.	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку латинської мови та біологічної термінології.	6
2.	Особливості наголошення ботанічних термінів з відкритим другим складом від кінця слова.	6
3.	Лексичний мінімум за темою «Іменник» – латинські терміни з морфології рослин	6
4.	Лексичний мінімум за темою «Прикметник». Узгодження прикметників з іменниками.	6
5.	Лексичний мінімум – латинські терміни I відміни. Латинські назви гібридів і культурних рослин	6
6.	Лексичний мінімум – латинські терміни II відміни. Назви фітоценозів і рослинних угруповань	6
7.	Лексичний мінімум – латинські терміни III відміни. Студентський гімн «Gaudeamus»	10
8.	Лексичний мінімум – латинські терміни IV та V відмін.	2
9.	Латинські назви таксономічних категорій рангом нижче за видю. Способи творення латинських тринімінальних і складених назв	6
10.	Таксономічні категорії, рангом вище за вид: родина, порядок (ряд), клас, відділ, царство. Способи творення латинських унімінальних назв рослин, тварин і грибів.	6
11.	Етимологія латинських назв рослин.	6
12.	Продуктивні термноелементи латинського і грецького походження в біологічній термінології	6
13.	Основні відомості про дієслово.	6
14.	Латинські назви хімічних елементів, оксидів, кислот, солей	6
15.	Фразеологічний мінімум – 100 сентенцій	6
	Разом	90

5. Засоби діагностики результатів навчання

- модульні тести;
- тестування за поточними темами практичних занять.

6. Методи навчання:

- словесний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, робота зі словником);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- залік;
- модульне тестування;
- усне та письмове опитування;

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс дисципліни «Латинська мова» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=491>).
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Шинкарук В.Д., Балалаєва О.Ю., Вакулик І.І. *Lingua Latina agrobiologica*: підручник. Київ: НУБіП України, 2017. 528 с.
2. Гриценко С.П., Балалаєва О.Ю. *Латинська мова для студентів-агробіологів*: навч. посібник. Київ: Центр навч. літератури, 2006. 384 с.
3. Балалаєва О.Ю., Вакулик І.І. *Латинська мова та основи біологічної термінології*: навч. посібник. Київ: Фітосоціоцентр, 2013. – 324 с.

Допоміжні

1. Шинкарук В.Д., Балалаєва О.Ю., Вакулик І.І. *Латинська ботанічна термінологія*: Лексика: навч. посібник. Київ: ЦП «Компринт», 2018. 300 с.
2. Шовковий В. М. *Латинська мова для агробіологів: метод. посібник для студ. агробіологічного профілю* / В. М. Шовковий. – К.: Вид. центр НАУ, 2001. – 180 с.

Інформаційні ресурси

1. Pinax. Сайт для вивчення класичних мов. URL: <http://www.pinax.com.ua/>
2. Latinitium: Tools for learning Latin. URL: <https://latinitium.com/resources-for-learning-latin/tools/>
3. Latin Resources. URL: <https://www.clrconline.com/latin-resources/>